

לכל פרויקט שיקום השכונות

הוקצב סכום שאינו מגיע ל-10%

מן הכסף שהוצע על ש'געון זה

כל החוב הלאומי האדיד של ישראל

אינו מגיע אל-70%

מן הכסף שהושקע בסיני

נתקבר בחולות סיני

מהם עלה למשלם המיסים הישראלי, 15.2 מיליון שקל, או 152 מיליון לירות.

בכל בית-אב בשטח סיני השקיעה ה- מדינה סכום של 608 מיליון לירות.

בארץ ישנן 220 אלף מישפחות שנקללות בקטיגוריה של מיעוטי הכנסה והכוללת קשישים, אלמנות, זכאים לפי חוק הבטחת הכנסה, מקבלי קיצבת נכות כללית ומקבלי לוח מזונות. אילו חולק כל הסכום ביניהם, היתה כל מישפחה מקבלת כ-3 מיליון שקל, שהם 30 מיליון לירות, ובסכום זה אין ספק שכל בעיותיהן היו נפתרות, וספק אם היה צורך בקיומו של תקציב רווחה בשנים הקרובות.

אחד הפרוייקטים הגדולים של ממשלות הליכוד היה פרויקט שיקום השכונות, ש- נועד לפתור אחת ולתמיד את קיומן של שכונות-מצוקה. דובר בשיקומן של 160 של 2.2 מיליארד דולר, שהם 44 מיליארד שקל, שהם קצת פחות מ-7 אחוזים ממה שהושקע בסיני. הפרוייקט שתוכנן לחמש שנים בלבד, ומקיף 400 אלף ישראלים, לא יוכל לצאת לפועל במשך זמן-רוח, אלא יושלם עד סוף העשור. כלומר, סכום שהוא רק 7 אחוזים ממה שהוצא בסיני, והוא הדרוש לפיתרון בעיות המצוקה בארץ, לא ניתן להשגה אלא ביותר מתריסר שנים.

ואם הוזכרו דירות, הרי שדירות יוקרה של חברת הבנייה הממשלתית, שיוכנו ופי- תוח בירושלים, למשל, עולות כ-1.6 מיליון שקל. אילו הושקע כל מה שהושקע בסיני בדירות מפוראות של ארבעה חדרים ויותר, ניתן היה לבנות דירות לכל אדם בישראל, ועוד היה נשאר הרבה עודף.

מחיר עלות של בית-חולים מוערך כיום בכ-280 אלף שקל למאה מטרים מרובעים. למרות שלא חסרות כיום מיטות, קיימת הזנתה בבתי-חולים אחרים, יש מחסור בכוח-עזר וב- במיטות טובות, יש מחסור בכוח-עזר וב- תנאים אנושיים בבתי-אבות, ובתי-חולים לחולים כרוניים. די היה רק באחוז אחד, אם לא פחות מזה, ממה שהושקע בחולות כדי לפתור את כל הבעיות המדירות שינה מעיני העובדים במשרד-הבריאות.

וכך אפשר להמשיך בנושא שכר ה- מורים, שירותי העיריות וגובה המס, ולג- לות עד כמה היתה ההשקעה במדבר קט- לגיית למשק.

שיטת דיין וגולדה

מי שיבדוק את ההיסטוריה של הח- לטות ממשלות-ישראל השונות מאז מלחמת ששת-הימים יופתע, משום שלא יגלה כלל דיין רציני ומקיף בשאלת פיתוח סיני השקעות אורחיות או צבאיות בו. הדבר אופייני לשיטתו של מי שהיה שר- ביטחון עד אפריל 1974, משה דיין, שבחלק חשוב מתקופת היותו שר-השטחים-הכבו- שים, עמדה לצידו ראש-הממשלה גולדה מאיר.

דיין, שטבע את הסיסמה בדבר שארם- אל-שייח' ללא שלום, נתן את הטון. ללא כל תכנון, ללא בדיקת כוונות השלום של המצרים, החלו כבר בראשית שנות ה-70' להזרים כסף לחולות.

רבים זוכרים את קו בר-לב. בוויכוח שהתחולל במטכ"ל בשאלה כיצד יש להגן על קו התעלה, ניצחה הגישה של התבצ-

רות. וכך נולד תאומו של מושג קו בר- לב, המושג "קבלני קו בר-לב".

סכומי-עתק הוצאו ממישרד-הביטחון ו- שולמו לקבלנים פרטיים, שהקימו חומה בצורה בחזית הדרומית. הכסף הרב שזרם לאותם מאות ישראלים גרם לתהליך האצת האינפלציה, ויצר נורמות חברתיות חדשות בישראל, שהשפעותיהן השליליות נראות היטב כיום.

כאשר הצהיר דיין, בשלהי שנת 1971, שיש לספח את השטחים, הוא נתן את האות לפינוי הבדואים בפיתחת רפיח. ב- סידרת פעולות במרס 1972, שכוננו "חרי- גות", בגלל טיבן האכזרי. אחר-כך כבר

התחילו בהכנות להקמת עיר גדולה בפית- זה, לצד ישובים חקלאיים ישראלים, שב- שדותיהם עבדו אותם בדואים שגורשו מהפיתחה משום שהם היוו סכנה ביטחון- גית.

ימית ההרוסה היא הראייה לעיוורון ש- פקד את הצד הישראלי באותן שנים מתור- קות. למרות שסיני מעולם לא היתה חלק מארץ-ישראל ההיסטורית, החליט כל מי שהיה בשילטון המערך להתוות מפת נסיגה אחרת למידבר, ולהשאיר בידי ישראל, מסיבות ביטחוניות כביכול, את הפיתחה ואת קו החוף בואכה שארם-אל-שייח'. כך הוקמו אופירה, כפר-הנופש נביעות,

חוף דהב אחרי הנטישה: כל הפעילות המישקית בשנה הקרובה מגיעה ל-80% ממה שהוצא במידבר

חוף דיזהב אחרי עזיבת המושב: כל ישראל' תרם 1.6 מיליון לירות לחצייהאי סיני

כפר-הנופש די זהב וישובים חקלאיים בעלי בסיס כלכלי מפותק ביותר בצפון סיני.

הצבא חגג. הוקמו שני בסיסים מודרניים של חיל-האוויר. מיפקדות הועברו למידבר. נסללו כבישי-ביטחון, הונחו צינורות-מים וקווי-טלפון, הוקם בסיס לחיל-הים ב- שארם-אל-שייח', כדי להגן, כביכול, על שיט חופשי במיצרים. הוקמו כ-6250 בתים, ובימי השיא התגוררו בחצייהאי סיני בין 4000 ל-5000 ישראלים.

ברור שהישראלים שעברו להתגורר ב- מקום זכו לתנאים מצויינים, כמו פטור ממיסים ומתשלומים שונים. גם הדירות ניתנו בתנאים מיוחדים. אם ניתן היה לחשב את ההטבות שניתנו למתיישבים שם, היתה יכולה זו להיות תוספת נכבדה לסך כל ההוצאות בחצייהאי.

בשיאו של השיכון הלאומי אמר אז דיין, שבישראל ישנם שני דגלים, דגל הביטחון ודגל הרווחה, ואי-אפשר להניף את שניהם בעת ובעונה אחת. ב-12 אחוז מכלל ההוצאות שהוקצו למרכזים עירוניים במידבר, היה אפשר לפתור את בעיות המצוקה של ישראל, שעלו לכותרות ברא- שית שנות ה-70' עם הופעת הפנתרים השחורים.

ימית - סמל לעתיד

רם אחרי מלחמת יום-הכיפורים הרי נסיגה בעיקבות הסמי ההפרדה, לא הפסיקו להשקיע בסיני, ולדבר שוב על גבולות בני-הגנה. הכסף הזורם לחבית ללא תחתית, שהשחיתה את הציבור הישראלי והביזבוזו הרס את אושיות הכלכלה והמשק. גם אם מניחים שכדי לקיים קו הגנה צבאי מיוערי בסיני, עד לנסיגה שאחרי השלום, היה צורך בכסף, הרי שאשר היה להקצות אחוז קטן מתקציב-הביטחון, אך מה שנעשה בסיני, עד לביקור סאדאת, מעיד על כך שהמערך, לא העלה על דעתו - מעבר למליצות השדופות - שישראל תיסוג משם.

ימית ההרוסה והקבורה בחולות חייבת לשמש כיום כסמל, בעיקר לעתיד. בעוד שהצבא משקיע סכומי-ענק, שספק אם ניתן לחשבם היום, בפינוי הפיתחה הריסת המיבנים שם, נמשכת במלוא עוזה הבנייה המסיבית בגולן ובגדה המערבית. המדינה, באמצעות חברות שונות וצה"ל, משקיעה הון-עתק, שעדיין לא חושב כסום משרד ממשלתי, בשטחים שהיום הכל מאמינים שהם יישארו ישראלים, עם או בלי אוטור- גומיה.

מעבר לשאלה החשובה - כיצד אפשר יהיה לפנות עשרות ואולי מאות אלפי ישראלים משטחים אלה בבוא היום, ומה יהיו היחסים בין הפלסטינים במקום, או הדרוזים בצפון והמתנחלים, ומעבר ל- הידרדרות המסרית הנגרמת בעטיו של שילטון כיבוש. בעיקר לכובש, הרי שהכסף שמוצא שם כיום, יכול היה לפתור הרבה בעיות במדינת ישראל.

כל אחד מאזרחי המדינה קבר בחולות סיני סכום הגדול ממיליון וחצי לירות. מי שתומך בשילטון ישראלי בשטחים ה- כבושים חייב לפתוח את ארנקו. להמשיך לשלם, ולהבין: כל עוד תמשיך ישראל להחזיק בשטחים הכבושים, לא תוכל לראש את יעדיה כמדינה שבראש מעיניה ניצבת רווחת תושביה. בן-ציון ציטרין